

Тема № 1. Основні поняття. Класифікація видів спорту

Мета заняття: *засвоїти основні поняття олімпійського та професійного спорту; розглянути відмінності між різновидами сучасного спорту; ознайомитися із сучасними класифікаціями видів спорту.*

Питання для самостійного вивчення

1. Поняття про професійний, олімпійський, масовий спорт. Принципові відмінності та взаємозв'язок понять.
2. Підходи до розвитку професійного спорту.
3. Класифікація видів спорту

Ключові терміни та поняття: *професійний спорт, олімпійський спорт, масовий спорт, бізнес, маркетинг, спонсорство, асоціація спортсменів-професіоналів, спортивні функціонери.*

Методичні вказівки до вивчення теми

При опрацюванні першого питання варто звернути увагу на розкриття поняття «олімпійський спорт», «професійний спорт», «масовий спорт», який насамперед виступає як три різновиди сучасного спорту, що мають різну цільову спрямованість та критерії ефективності.

Доцільно розглянути принципові відмінності та взаємозв'язок понять.

Окремо слід проаналізувати діяльність спрямовану на підготовку до Олімпійських ігор та їх успішне проведення; сферу розважального бізнесу, в якій спортсмени є робочою силою, а доходи – основним критерієм ефективності та лежить використання засобів спорту для гармонійного розвитку людини, зміцнення її здоров'я та профілактики захворювань, самоствердження й самопізнання, раціональної організації дозвілля.

При розгляді другого питання слід звернути увагу на основні підходи до розвитку професійного спорту: *комерційно-спортивний та спортивно-комерційний.*

Далі доцільно розглянути *основи першого підходу, якими є прагнення отримати максимальні доходи і прибутки.* При цьому спортивна діяльність і спортивний результат розглядаються лише як засіб досягнення мети. Цей підхід домінує в *американському професійному спорті* та основу *другого підходу, що більш характерна для міжнародного та європейського професійного спорту.*

Опрацювання третього питання плану передбачає ознайомлення з класифікаціями видів спорту. Важливо усвідомити, що у спорті є різноманітні класифікації його видів. Залежно від *особливостей тренувальної та змагальної діяльності* спортсменів виокремлюють шість груп, а саме: 1) атлетичні види спорту; 2) види спорту, в яких рухова діяльність спортсмена спрямована на управління засобами пересування; 3)

види спорту з використанням спеціальної спортивної зброї; 4) види спорту, засновані на зіставленні результатів конструкторської діяльності; 5) види спорту, пов'язані з пересуванням по місцевості; 6) види спорту, де діяльність спортсмена носить характер абстрактно-композиційного мислення.

Тестові завдання

1. У якій сфері спортивної діяльності спортсмени є працівниками розважального бізнесу?

- а) у професійному спорті;
- б) в олімпійському спорті;
- в) у масовому (народному) спорті.

2. В основі якого виду спортивної діяльності лежить використання засобів фізичної культури для гармонійного розвитку людини, зміцнення здоров'я та профілактики захворювань, самоствердження і самопізнання, раціональної організації дозвілля?

- а) у професійному спорті;
- б) в олімпійському спорті;
- в) у масовому (народному) спорті.

3. Який вид спортивної діяльності є потужним стимулом для розвитку масового спорту, залучення до нього мільйонів людей різного віку, особливо дітей і молоді?

- а) професійний спорт;
- б) олімпійський спорт;
- в) масовий (народний) спорт.

4. У якому виді спортивної діяльності найвищим критерієм ефективності є отримання золотої медалі?

- а) у професійному спорті;
- б) в олімпійському спорті;
- в) у масовому (народному) спорті.

5. У якому виді спортивної діяльності основним критерієм ефективності є отримання прибутку?

- г) у професійному спорті;
- д) в олімпійському спорті;
- е) у масовому (народному) спорті.

6. Яка дисципліна вивчає історію виникнення й розвиток олімпійського та професійного спорту, його вплив на особистість і суспільство, а також встановлення взаємозв'язку з іншими сферами суспільної діяльності?

- а) олімпійський та професійний спорт;
- б) професійна майстерність тренера;
- в) теорія спортивного тренування з основами методик.

Завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Пояснити, чи правильні такі твердження:

Професійний спорт – різновид підприємницької діяльності спортсменів-професіоналів і спортивних функціонерів, метою якої є створення спортивного видовища, що стає своєрідним товаром.

Спортсмени-професіонали – це власники команд, адміністративні працівники спортивних ліг і клубів, тренери, а також люди різних професій, які вивчають споживчий ринок із метою надання спортивних послуг, ведуть пошук найбільш ефективних форм функціонування того чи іншого виду професійного спорту, здійснюють зв'язки з громадськістю, займаються рекламою.

Спортивні функціонери - кваліфіковані спортсмени, які визнали спорт своєю основною професією та уклали трудову угоду (контракт) з відповідною організацією чи приватною особою (клуб, команда, менеджер).

Асоціація спортсменів-професіоналів – об'єднання професійних клубів, команд, спортсменів із метою здійснення спільної спортивної та підприємницької діяльності.

Професійна спортивна ліга (асоціація, спілка, федерація, рада) – галузева профспілка, діяльність якої спрямована на розширення прав спортсменів-професіоналів і поліпшення їх добробуту.

Завдання 2. Перелік олімпійських видів спорту, що визнані в Україні

Олімпійські види спорту Олімпійськими видами спорту займаються, як правило, обдаровані спортсмени, рівень спортивної майстерності яких є недосяжним для більшості населення. Тому формально олімпійські види

спорту не вважаються спортом для всіх.

Однак престижність олімпійських видів спорту та перевага над неолімпійськими з огляду на державне фінансування робить їх привабливими для значної частини людей, а отже може бути предметом занять

будь-якої людини. У цьому і полягає зв'язок цих видів спорту з спортом для всіх.

У зв'язку з престижністю олімпійських видів спорту та кращим фінансуванням багато неолімпійських видів намагаються одержати прописку на Олімпіаді.

Зробити це нелегко, МОК висуває досить жорсткі вимоги - вид спорту повинен бути достатньо популярним на всіх п'яти континентах, мати 2 міжнародні федерації, що взяли б на себе управління структурою змагань, питання відбору тощо.

Заповніть таблицю:

ОЛІМПІЙСЬКІ ВИДИ СПОРТУ (53 види спорту) Літні олімпійські види спорту (40 видів спорту)	
Зимові олімпійські види спорту (13 видів спорту)	

Завдання 3. Види спорту що не входять до програми олімпійських ігор

Види спорту що не входять до програми олімпійських ігор є більш доступними для населення, в першу чергу, із-за меншої конкуренції на змаганнях, а також - легшими вимогами щодо виконання спортивних розрядів та більший різноманітності видів. Частина з цих видів спорту

користується особливою популярністю серед громад, що проживають на визначених територіях. Так на Закарпатті є достатньо популярними видами спорту американський футбол, естетична гімнастика, спортивні танці, пауерліфтинг, спортивне орієнтування, кікбоксинг та ін.

Заповніть таблицю:

ВИДИ СПОРТУ, ЩО НЕ ВХОДЯТЬ ДО ПРОГРАМИ ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГОР (71 вид спорту)	
Зимові олімпійські види спорту (13 видів спорту)	

Слід зазначити, що велике різноманіття видів спорту та їх предмету змагань є фактором, який сприяє широкому залученню населення до рухової активності та здорового способу життя.

Питання для самоконтролю

- 1) В якому державному документі дається перелік олімпійських видів спорту та видів спорту, що не входять до програми Олімпійських Ігор?
- 2) Яка категорія людей обирає для занять Олімпійські види спорту?
- 3) За яких обставин неолімпійські види мають змогу одержати прописку на Олімпіаді?
- 4) Які види спорту були вилучені з програми Олімпійських Ігор?
- 5) Яка кількість видів спорту включена до програми Олімпійських Ігор?
- 6) Яка кількість літніх видів спорту включена до програми Олімпійських Ігор?
- 7) Яка кількість зимових видів спорту включена до програми Олімпійських Ігор?
- 8) Які види спорту що не входять до програми олімпійських ігор є найбільш популярними для населення Закарпаття?
- 9) Яке значення має велике різноманіття видів спорту для населення?
- 10) Скільки видів спорту, що не входять до програми олімпійських ігор, офіційно визнані в Україні?